

Esfenvaleraat

Cas nr. 66230-04-4

Momenteel een specifieke verontreinigende stof, maar vanaf 2028 een prioritaire stof. Insecticide.

Normen (µg/l)

	JG-OGW	MAC-OGW	Doel realisatie
Landoppervlaktewater	0,00019	0,0017	2015
Ander oppervlaktewater	-	-	-
Gewijzigde normen per 22-12-2027			
Landoppervlaktewater	$1,7 * 10^{-5}$	0,0085	22-12-2039
Ander oppervlaktewater	$1,7 * 10^{-6}$	0,00085	22-12-2039

Toelichting

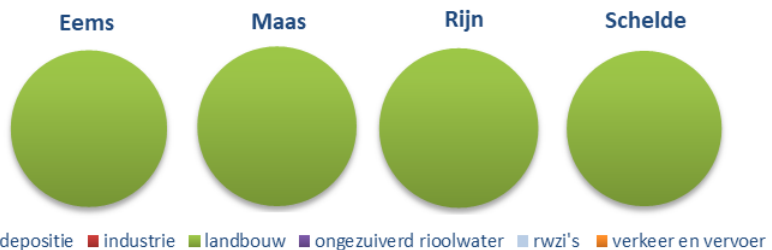
Bij de laatste herziening van de richtlijn Prioritaire Stoffen is esfenvaleraat als prioritaire stof opgenomen (normen geldig vanaf 22-12-2027). Hierin zijn nu ook normen voor ander oppervlaktewater opgenomen en zijn de al bestaande normen voor landoppervlaktewater gewijzigd (JG-OGW met 90% verlaagd; MAC-OGW met factor vijf verhoogd).

Belasting

Vracht in kg/jaar in 2023

	binnenlandse emissies
Eems	0,03
Maas	0,06
Rijn	0,33
Schelde	0,01

Binnenlandse belasting

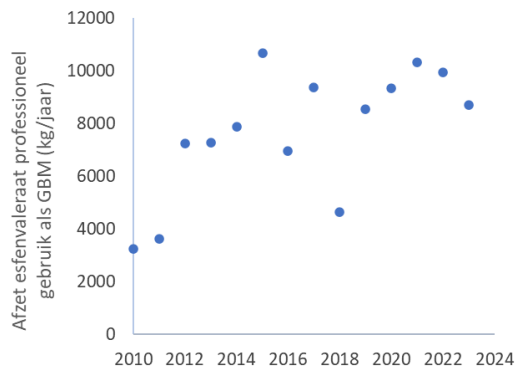
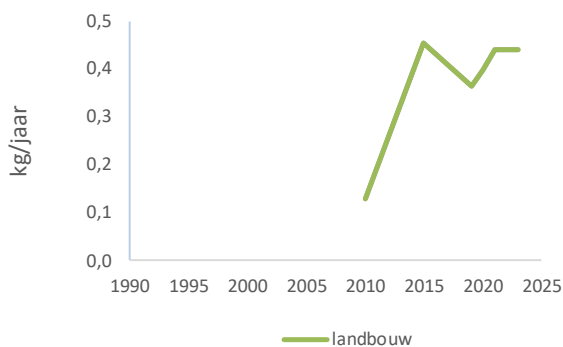

Toelichting

Esfenvaleraat is een in Nederland toegelaten insecticide (<https://toelatingen.ctgb.nl/nl/authorisations>). In de emissieregistratie zijn alleen gegevens over de emissies vanuit landbouwkundig gebruik opgenomen. In de Watson-database¹ zijn voor de jaren 2023-2024 76 analyses van esfenvaleraat in RWZI-effluent beschikbaar. Alle 76 concentraties lagen onder de bepalingsgrens.

¹ <https://www.emissieregistratie.nl/data/watson-rwzi-emissiedata/watson-database>;

Trends binnenlandse vracht

Toelichting

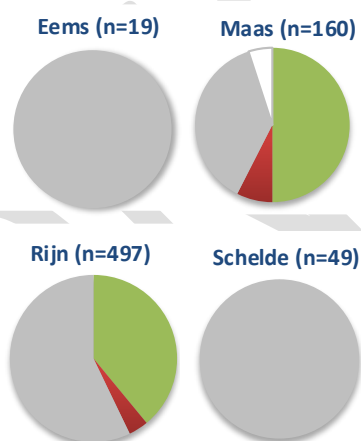
De afzet voor professioneel gebruik is in 2012 verdubbeld ten opzichte van de jaren 2010-2011 en ook in latere jaren is er gemiddeld sprake van een stijgende afzet (toename van 30% tussen de jaren 2012-2014 en 2021-2023)². Deze trend is globaal terug te zien in de gegevens uit de emissieregistratie, maar deze laatste is minder nauwkeurig omdat er pas sinds 2019 jaarlijkse cijfers in de emissieregistratie zijn opgenomen. Er zijn geen gegevens over de buitenlandse aanvoer.

Toestand

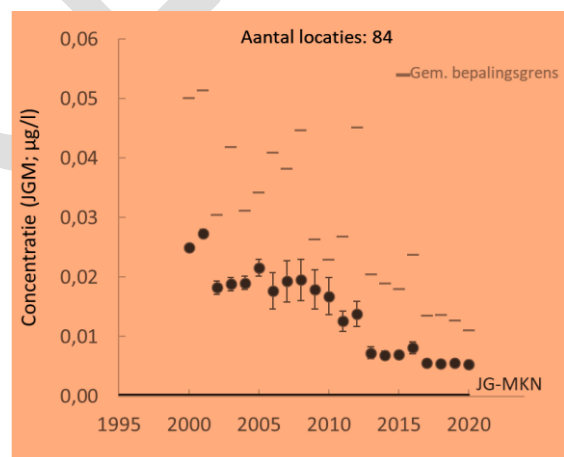
Beoordelingen oppervlaktewaterlichamen 2025

Voldoet	274
Voldoet niet	31
Niet toetsbaar	412
Niet beoordeeld	8
Totaal	725 ³

■ voldoet
■ voldoet niet
■ niet toetsbaar
■ niet beoordeeld

Trend

Toelichting

Normoverschrijdingen zijn in het stroomgebied van de Rijn en Maas vastgesteld. Het aandeel niet toetsbare waterlichamen is in alle stroomgebieden hoog, waardoor het beeld over het voorkomen nog onduidelijk is. Sinds 2024 kan esfenvaleraat in oppervlaktewater voldoende nauwkeurig geanalyseerd worden (bepalingsgrens <JG-OGW; Van Sloten, 2024) maar deze methode is nog niet door alle waterbeheerders toegepast. **Trend analyse nog updaten (het -oude- figuur is daarom oranje gekleurd).**

Maatregelen

In het SGBP 2022-2027 is opgenomen dat de analysemethoden verbeterd moesten worden. Dit is ondertussen uitgevoerd (Van Sloten, 2024). Daarnaast is in dit SGBP opgenomen dat het beleid voor gewasbeschermingsmiddelen is gericht om in 2023 95% minder overschrijdingen in oppervlaktewater voor

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/05/19/afzetgegevens-gewasbeschermingsmiddelen-in-nederland>;

³ Esfenvaleraat heeft momenteel geen normen voor ander oppervlaktewater (wel in SGBP 2028-2033) en wordt in 725 waterlichamen getoetst

drinkwaterbereiding en 90% in overig oppervlaktewater te bewerkstelligen⁴. Het aantal gemeten overschrijdingen van de waterkwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen is tussen 2013 en 2023 weliswaar afgenomen, maar het doel (90% reductie) is niet gehaald⁵. Voor esfenvaleraat kan de reductie van het aantal overschrijdingen niet goed worden beoordeeld doordat de hiervoor benodigde voldoende lage bepalingsgrens (BG < JG-OGW) pas sinds 2024 beschikbaar is.

De twee huidige toelatingen moeten in sept 2026 worden verlengd; Daarna controleren of er hier iets in is veranderd.

In juli 2021 heeft het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) besloten om het zogenaamde 'gestapeld gebruik' niet langer toe te staan⁶. 'Stapelen' houdt in dat op een perceel eerst één middel wordt gebruikt tot het maximale aantal toepassingen is bereikt en daarna nog een ander middel met dezelfde werkzame stof en voor dezelfde toepassing.

Aanvullende maatregelen voor de komende planperiode richten zich vooral op het in de toelatingsbeoordeling opnemen van zowel de KRW-norm als het proces van uitspoeling. Voor andere maatregelen⁷ is een nauwkeurig beeld van de huidige toestand en diens oorzaken een belangrijke randvoorwaarde. In waterlichamen, waar de huidige toestand als 'niet toetsbaar' is beoordeeld, moet de beoordeling worden herhaald met de nu beschikbare, voldoende gevoelige analysetechniek.

Mede vanuit de KRW-impuls worden er momenteel allerlei stappen gezet om versneld tot aanvullende maatregelen te komen. Concrete afspraken die hieruit resulteren zullen in de komende periode nog worden opgenomen. Aanvulling LVVN volgt

Referenties

Van Sloten, F (2024). 'Niet-toetsbare stoffen' meetbaar met nieuwe methode. H2O online, 30 januari 2024.

⁴ Gezonde Groei, Duurzame Oogst. Tweede nota duurzame gewasbescherming periode 2013 tot 2023.

⁵ <https://www.clo.nl/indicatoren/nl054711-gewasbeschermingsmiddelen-in-oppervlaktewater-2013-2023>;

⁶ <https://www.ctgb.nl/actueel/nieuws/2021/07/29/ctgb-neemt-maatregel-tegen-stapelen>

⁷ Zoals snelle terugkoppeling van meetresultaten naar agrariërs en toezichhouders, specifieke voorschriften opnemen in verordening en omgevingsplan, het versterken van Product Stewardship en Responsible Care en het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030.